

S E N T È N C I A

Magistrats Srs.

Josep Maria PIJUAN CANADELL

Concepció BARON MORA

Anna ESTRAGUÉS ARMENGOL

Andorra la Vella, vint-i-dos de març del dos mil disset.

VIST en judici oral i públic pel Molt Il·lustre Tribunal de Corts, la causa núm. 6000143-2015, seguida per un presumpte delicte menor de lesions per imprudència greu, contra M. U. C. nascut el 5 de juliol de 1948 a Barcelona (Espanya), fill de Josep i de Lluïsa, de nacionalitat andorrana, , i solidàriament amb ell, contra la companyia ANDORRANA D'ASSEGURANCES S.A..

El processat M. U. C. és defensat pel lletrat Sr. Jesús JIMENEZ NAUDI que és ensems defensor dels interessos de la companyia ANDORRANA D'ASSEGURANCES S.A..

El Ministeri Fiscal es troba representat per la Sra. Alexandra CORNELLA SOLÀ, essent part acusadora el Sr. B. B. G., els interessos del qual són defensats per la lletrada Sra. Thaïs VINYES DABAD.

Actua de ponent i redactora de la sentència, la Magistrada Sra. Anna ESTRAGUÉS ARMENGOL.

RESULTANT PRIMER : Són fets provats i així es declara que en data 6 de març de 2010, vers les 11h00, el menor B. B. G., nascut en data 20 d'octubre de 1994, i que per tant comptava amb quinze anys d'edat a la data de producció dels fets, es trobava esquiant en companyia de la seva germana Aloma, a l'estació d'Ordino-Arcalís, concretament baixava per la pista anomenada El Bosc.

Des d'aquesta pista, es dirigí vers la de l'Hortell, per tornar després a la de l'Estadi, passant a tal efecte per una zona, sense suficient senyalització ni protecció, situada a l'encreuament d'ambdues pistes i amb un important desnivell per només un dels seus costats, desnivell pel qual el menor B. B. G. es precipità, tot caient des d'una alçada d'uns 5 metres aproximadament.

A conseqüència de l'impacte, B. B. G. patí fractures del primer metacarpià bilateral i d'ambdós escafoïdes de les mans, així com un traumatisme cervical i lesió medul·lar, amb fractura C5-C4 que li produí tetraplegia per sota de C5 i li suposà una incapacitat parcial permanent del 85%, un quantum doloris de un 7/7, un perjudici estètic de 6/7 i de lleure de 6/7; així mateix, va estar de baixa medico-escolar des del 6 de març del 2010 fins al mes de setembre del 2011.

M. U. C. era, a la data de producció dels fets, Cap de pistes de l'estació d'Ordino-Arcalís i per tant, encarregat de les mesures de seguretat de l'estació, les quals inclouen la senyalització i protecció de les pistes.

RESULTANT SEGON : En el seu escrit de qualificació provisional, el Ministeri Fiscal no formula acusació contra el processat M. U. C., en estimar que no va infringir cap obligació de seguretat, ja que la pista d'esquí es trobava perfectament delimitada. Explica que va ser el perjudicat qui va decidir passar per una zona fora pista, amb un important desnivell, i en no controlar la velocitat ni el salt que pensava efectuar, va caure, produint-se les lesions descrites.

En l'acte de la vista oral, eleva a definitiva la seva qualificació provisional.

RESULTANT TERCER : La lletrada Sra. Thaïs VINYES DABAD, Advocada del Sr. B. B. G., constituït en acusació particular, mostra la seva disconformitat amb el Ministeri Fiscal.

Explica que el seu defensat no va passar el dia d'autes per cap zona fora pista, ni entre mig del bosc, ni encara menys per un lloc perfectament delimitat com indica el Ministeri Fiscal, sinó per un punt d'intersecció situat a la part alta d'una petita illa, que tenia la neu aixafada i quins límits de pista no es trobaven en absolut delimitats, ni abalisats, ni assenyalats. Afegeix, que res no feia presagiar que al darrera del camí que va prendre el seu defensat - que venia de la pista de l'Hortell i es dirigia a la de l'estadi - hi hagués un mur d'uns quants metres d'alçada, ja que ni la pista es trobava suficientment senyalitzada, ni hi havia cap mena d'indicació que advertís de l'existència d'un mur o d'una zona amb risc i/o perill.

Afegeix que des de la pista de l'Hortell, per on venia l'esquiador, no es veia en absolut l'existència de la famosa illeta, ni amb la marca de les màquines de retrac ni amb cap mena de senyalització; que de fet, el lloc per on venia el seu defensat és totalment pla, el que va fer que l'esquiador hi anés confiat, sense poder preveure i encara menys imaginar, que al darrera d'aquell indret hi hagués un precipici en forma de mur. Altrament, indica que tampoc és cert que el seu defensat passés entre mig dels arbres, ja que el camí marcat pels Agents de Policia en el seu informe ha estat fixat de forma arbitrària i res té a veure amb la realitat; que tant en B. B. G. com la seva germana, han sostingut sempre que l'arbust que apareix en l'àlbum fotogràfic es trobava tapat per la neu.

Posa de relleu tanmateix, que si al lloc hi hagués hagut una simple balisa o un senyal de perill o una ret o qualsevol altre mitjà que senyalés un punt perillós, l'accident no s'hauria produït.

Manifesta que de la manca de senyalització esmentada n'és responsable, única i exclusivament el màxim responsable de pistes, el processat M. U. C. en haver infringit les normes més elementals de cura i, essent els fets constitutius d'un delictes menor de lesions causades per imprudència greu, previst a l'article 117.1 del Codi penal, essent-ne autor l'esmentat M. U. C. i no concorrent circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, demana se li imposi una pena de un any de presó condicional i multa de deu mil euros així com inhabilitació per l'exercici del càrrec de director de pistes per un període de tres anys i un dia.

I en concepte de responsabilitat civil, demana que M. U. C. i solidàriament amb ell, la companyia ANDORRANA D'ASSEGURANCES, indemnitzin a B. B. G. en un total de 500.900 € segons el detall següent:

- 385.900 € en concepte de I.P.P (85%);
- 35.000 € en concepte de perjudici estètic (6/7);
- 45.000 € en concepte de pretium doloris (7/7);
- 35.000 € en concepte de perjudici de lleure (6/7)

Igualment, fa constar que es reserva el dret de reclamar les despeses futures i en especial les despeses mèdiques, farmacèutiques, d'ortopèdia i de fisioteràpia.

Pel que fa a les despeses ja abonades, diu que han quedat pendents de quantificar, atès que no han tingut temps de recopilar totes les factures no abonades per la CASS, però les reclama ja des d'ara, a l'igual que les despeses processals causades, incloses taxes judicials i honoraris d'Advocat.

En l'acte de la vista oral, eleva a definitiva la seva qualificació provisional precisant, pel que fa a la responsabilitat civil, que les despeses ja abonades però pendents de quantificació, les acreditarà en període d'execució de sentència. Igualment afegeix que reclama ja des d'ara, les despeses derivades de la intervenció d'una tercera persona, és a dir el salari de l'assistent de per vida que requereix i requerirà en B. B. G., ja que no es tracta d'una despesa futura, i l'acreditarà també en període d'execució de sentència.

RESULTANT QUART : El lletrat Sr. Jesús JIMENEZ NAUDI, Advocat defensor del processat M. U. C. i de la companyia ANDORRANA D'ASSEGURANCES S.A., es mostra, en el seu escrit de qualificació provisional, d'acord amb l'exposició de fets del Ministeri Fiscal. Afegeix que era la segona vegada que el menor baixava pel lloc i per tant coneixia el salt i a més, la pista de l'Hortell es trobava degudament senyalitzada tal com recull l'informe policial, no formant part de la pista, la illa amb arbres que es troba entre la pista de l'Hortell i l'Estadi.

Igualment, indica que també està d'acord amb la qualificació del Ministeri Fiscal per quant els fets no són constitutius de cap delictes, pel que correspon absoldre al seu defensat.

En l'acte de la vista oral eleva a definitiva la seva qualificació provisional. Reitera que la zona entre pista i pista és una zona fora pista que no s'ha de senyalitzar; no està prohibit esquiar-hi però qui n'assumeix aleshores la responsabilitat és del propi esquiador. Afegeix que el desnivell per on es va precipitar l'esquiador es podia veure des dels 20 metres a la sortida del teleesquí i es percebia clarament que era un fora pista, doncs la pista estava perfectament senyalitzada i hi havia la marca del retrac. Per tant, diu que no hi ha en el present cas, culpabilitat personal ni directa del seu defensat. A més, no se sap ni quin és el pister que aquell dia va revisar la pista ni si va senyalitzar i marcar el lloc; tot i així, posa de relleu que dos testimonis diuen que hi havia dos piquets negres i grocs i per raó de tot l'exposat sol·licita novament la lliure absolució del seu defensat i en el no volgut cas que hi hagi condemna, deixa la responsabilitat civil a criteri del Tribunal.

CONSIDERANT PRIMER : Per a trobar-se constituït el delictes menor de lesions per imprudència greu previst i penat a l'article 117.1 del Codi Penal, pel qual es formula acusació, es requereix la concurrència dels següents elements :

- 1) una acció o omissió comesa amb infracció greu del deure objectiu de cura;
- 2) el resultat de lesions qualificades de l'article 116 del Codi Penal;
- 3) una relació de causalitat entre l'actuació imprudent de l'agent i el resultat típic.

CONSIDERANT SEGON: En el present cas, no és objecte de controvèrsia ni el lloc ni la dinàmica de l'accident, doncs totes les parts admeten que el menor perjudicat, després d'agafar el telesquí núm. 1, baixà per la pista El Bosc; seguidament anà a la de l'Hortell i des d'aquesta pista, i amb intenció de dirigir-se vers la de l'Estadi, passà per una "illa" situada a l'encreuament d'ambdues pistes, amb un important desnivell per un dels seus costats – uns 5 metres d'alçada – dels que es precipità. Tampoc és objecte de discussió que arrel d'aquests fets, el menor patí lesions de les descrites a l'article 116.1 del Codi Penal, doncs arrel del traumatisme cervical i lesió medul·lar, pateix tetraplegia per sota de C5.

No obstant, sí que és objecte de discussió, la qualificació que ha de merèixer la zona situada a l'encreuament d'ambdues pistes, per on el perjudicat passà i es precipità, entenent tant el Ministeri Fiscal com la defensa, que aquesta zona s'ha de considerar com a fora pista, i l'acusació particular com a pista.

Aquesta discussió és certament determinant per tal de resoldre sobre la responsabilitat del processat, per quant si es considera la zona com a formant part de la pista, l'estació té l'obligació d'adoptar les mesures escaients per tal de garantir la seguretat dels esquiadors, i si es tracta d'una zona fora pista, és l'usuari qui hi accedeix i hi esquia, sota la seva única i exclusiva responsabilitat.

Per tant, cal resoldre en primer lloc la qualificació que mereix la zona per on es precipità el perjudicat, per veure, en segon lloc i cas de determinar-se que es tracta d'una zona considerada com a pista, si les mesures de seguretat adoptades pel cap de pistes de l'estació eren les adequades, per finalment, cas de no ser-ho, valorar el grau de la seva

manca de cura doncs d'aquest darrer extrem dependrà la qualificació jurídica dels fets.

CONSIDERANT TERCER : La Llei relativa a les estacions d'esquí i a les instal·lacions de transport per cable de 9 de novembre del 2000, regula, segons indica en la seva exposició de motius, la seguretat de les instal·lacions de transport per cable, dels serveis i de les activitats de les estacions d'esquí i dels camps de neu; garanteix la protecció de l'usuari i concreta i estableix les responsabilitats dels diversos agents que intervenen en les instal·lacions de transport per cable, en l'explotació de les estacions i la pràctica de l'esport de l'esquí.

En el seu article 7.1 defineix el que s'entén per esquiador, indicant que es tracta de "Tot usuari d'una estació d'esquí que practica l'esquí o altres disciplines associades autoritzades a l'estació. Assumeix i accepta que es troba en un medi que pot comportar riscos, especialment si surt de les pistes senyalitzades o no respecta les normes de conducta o de seguretat que li són exigides. Ha de valorar prèviament la seva aptitud per poder utilitzar les instal·lacions i les pistes en funció de les informacions de què disposi."

En el seu article 11, la mateixa llei defineix el que s'entén per pista d'esquí alpí, indicant que es tracta de "Tot el recorregut de neu senyalitzat en les degudes condicions i preparat exclusivament per a la pràctica d'aquest tipus d'esquí i altres disciplines associades autoritzades."

En el seu article 12 concreta que l'àrea esquiable "és la zona dins la qual es pot practicar l'esquí o qualsevol altra disciplina associada, on els esquiadors poden tornar al punt de sortida dels remuntadors que els han transportat seguint sempre un recorregut descendent, directament per gravetat, sense penetrar en valls no senyalitzades o que no estiguin equipades d'aparells de transport, i comprèn:

a) Les pistes senyalitzades, que són els espais senyalitzats, preparats sempre que les condicions del terreny o meteorològiques ho permetin i obertes i tancades per l'estació

d'esquí. La seguretat i els socors estan assegurats sota la responsabilitat de l'estació d'esquí, que ha de disposar del personal qualificat i del material necessari en quantitat suficient.

b) Les zones de fora de les pistes, que són els espais sense senyalitzar, situats entre les pistes senyalitzades o al seu costat. L'esquiador és el responsable de la seva pròpia seguretat i ha de ser conscient de l'existència de riscos eventuals. Els auxilis són efectuats pels serveis de l'estació d'esquí sempre que no comportin riscos excessius per al personal i dins de les possibilitats de la mateixa estació.

En el present cas, no hi ha dubte que en B. B. G. baixava, el dia d'autes, per una pista senyalitzada de l'àrea esquiable de l'estació d'Ordino-Arcalís, per quant, després d'agafar el telesquí número 1, baixà primer per la pista anomenada "El Bosc", es dirigí després a la pista l'Hortell i finalment a la de l'Estadi, podent tornar des de totes elles, al punt de sortida dels remuntadors que l'havien transportat, seguint sempre un recorregut descendent, directament per gravetat.

No es pot entendre que, emprant la illeta de reduïdes dimensions situada a la intersecció de les dues darreres pistes i que és de veure en les fotografies obrant en autes als folis 81 i ss. i 420 i ss., penetrés "en valls no senyalitzades o que no estiguessin equipades d'aparells de transport" ni que la illeta de constant referència sigui una zona fora de les pistes, per quan la repetida illa forma, a criteri del tribunal, part de la mateixa pista, segons és de veure en les fotografies de constant referència i ho demostra el fet que l'esquiador, en aquest cas B. B. G., hi arribà sense dificultat, seguint la seva trajectòria descendent, des de la pista de l'Hortell i després de lliscar només pocs metres sobre la mateixa, accedí directament a la pista de l'estadi.

En el sentit que aquesta zona no podia considerar-se fora pista, es manifestà també en el seu dia el pister Sr. A. R. C. en la declaració prestada davant del Batlle instructor (folis 116 i ss.) : *"Preguntat si dita illa per on va passar en B. B. G., es pot dir un lloc fora pista, manifesta que no, per quant és un tros molt petit. Precisa que per la part de l'Hortell, el nivell de la*

pista coincideix amb la de dit tram, però per la part de l'Estadi, hi ha un tall, havent-hi una alçada considerable.” i si bé aquest pister no comparegué el dia de la vista oral, malgrat haver estat degudament citat, no havent per tant pogut esser el seu testimoni sotmès a contradicció, sí que la declaració per ell prestada en el seu dia a la Batllia, pot ser valorada com a indicatiu, junt amb la resta de prova practicada.

Així, si bé altres pisters han declarat el contrari també només en període d'instrucció i així ho ha declarat sempre el processat, el que és cert és que dita zona podia portar, quant menys, a l'usuari a confusió, si fins i tot un professional del sector com l'ans citat Sr. A. R. C., treballador de l'estació, arriba a qualificar la zona com a pista. Altrament, és de notar que certa confusió apareix tanmateix en l'informe del Servei de Policia que en el foli 41 qualifica la zona per on passà el menor perjudicat de “zona neutra entre les dues pistes, on hi ha una petita illa en forma de bosc per accedir a la pista de l'Estadi”, sense parlar de zona fora pista, si bé posteriorment sí que emprà aquest terme; així mateix, en el decurs de la vista oral, l'Agent PO316 comparà la “illeta” a una rotonda al mig d'una carretera, podent-se per tant considerar part integrant de la mateixa.

Altrament, és de notar que tant B. B. G. com la seva germana Aloma, no coneixien l'estació per no freqüentar-la sovint, i han declarat sempre que van creure en tot moment, que estaven esquiant per la pista, i aquest sentiment el podien tenir altres esquiadors, doncs així ho va considerar el pister que intervingué primer al lloc de l'accident, per quant els testimonis i també esquiadors Srs. F. G. E. i C. A. L., presents al lloc al moment dels fets i sí que han declarat davant del Tribunal, han assegurat que el referit pister demanà a en F. G. E. de quedar-se amb el lesionat i a C. A. L. de pujar a la “illeta”, per evitar que ningú més passés pel mateix lloc i saltés, el que denota que el lloc era de fàcil i probable accés per part d'altres esquiadors ja que en cas contrari, el pister no hagués efectuat aquesta recomanació. Així mateix, F. G. E. declarà el dia de la vista oral, que *“la illeta no la veia com un fora pista, no estava senyalitzat, no posava res; només hi havia dos pals pintats en groc i negre just a la illeta. Quan és zona fora pista es veu la*

valla taronja(...)" Era una pista que es dividia i es tornava a ajuntar(...)" i C. A. L. : "A ell li va semblar un salt que estava en pistes(...) li va semblar que formava part de la pista (...) Per on va passar el noi, segur que la neu estava trepitjada. Recorda que hi havia més marques. Es veien traçades d'esquís per allà davant (...) no sap dir si estava retracada o no. Hi havia molta més neu".

En res desvirtua l'anteriorment exposat, el fet que tant en B. B. G. com na Aloma hagin pogut manifestar als pisters que van assistir al primer, que anaven a fer un salt per quant, en B. B. G. ha declarat que es referia a un salt d'un desnivell "perfectament salvable", de poca alçada, i no els 5 metres amb els que de sobte, es va trobar, i pel que en absolut estava preparat, en creure sempre que esquiava per pista.

Altrament, tampoc contradiu l'ans indicat el fet que en B. B. G. hagués pogut o no passar per la zona amb anterioritat, per quant el testimoni que diu el va veure saltar la primera vegada Sr. J. S. C. afirma també que ho va fer més per la dreta, i per tant per una zona amb poc desnivell com podia doncs esperar trobar-se la segona vegada quan penetrà a la illeta, posicionant-se però malauradament aquesta vegada, més a l'esquerra, no preveient com s'ha dit, l'alçada amb la que es va veure confrontat.

CONSIDERANT QUART : La conseqüència de qualificar la repetida "illeta" per on passà l'esquiador lesionat, com a formant part de la pista, és que la responsabilitat de senyalitzar convenientment el perill que representava la mateixa i garantir la seguretat dels esquiadors, era de l'estació i, més concretament, del cap de pistes, el processat M. U. C..

Efectivament, no es discuteix en el present cas, si el dia d'autes, el pister encarregat de comprovar les mesures de seguretat a la pista, havia efectuat degudament o no la seva tasca, sinó si les mesures de senyalització adoptades i validades pel cap de pistes - i de les que en el seu cas, els pisters havien d'assegurar diàriament el compliment - eren o no suficients, als efectes de garantir la seguretat dels usuaris

de l'estació, assegurant-se entre altres, de la senyalització i protecció dels obstacles i llocs especialment perillosos .

En aquest sentit, val a dir que les estacions d'esquí del Principat prenen com a referència les normes tècniques franceses i més concretament la denominada NF S 52-102 (folis 262 i ss.) .

Aquesta norma defineix en el seu article 3 apartats 4, 5 i 6, la senyalització com essent el conjunt de dispositius convencionals destinats a informar els esquiadors a proximitat d'un esdeveniment, lloc, zona o obstacle de caràcter particular; defineix la protecció, com essent el dispositiu situat a proximitat d'una zona perillosa per limitar les conseqüències d'un eventual accident, i defineix la informació, com essent el mitjà de sensibilitzar els esquiadors per anticipació i a distància.

Pel que fa a la senyalització del perill, indica en el seu article 9, que segons l'abast del lloc a senyalitzar s'han d'emprar fites, dispositius per relligar aquestes fites (cordes amb boles, banderoles ...), o xarxes, existint ensems, diferents triangles per advertir a l'esquiador del perill existent.

En el present cas, és obvi que la zona per on passà l'esquiador és una zona perillosa, doncs presenta molt poc desnivell per un costat i un important desnivell per l'altre, certament inapreciable des de la pista de l'Hortell.

Així ho han declarat no només B. B. G. i la seva germana Aloma, sinó que així es desprèn de les fotografies obrant en autes i ho ha declarat també el testimoni de l'accident, Sr. F. G. E. que té manifestat que el lloc per on va passar en B. B. G. tenia un desnivell que enganyava, més si es té en compte, que a la data de producció dels fets, hi havia segons s'ha indicat, més neu que la que es veu en les fotografies obrant en autes i els arbustos situats a la dreta de la illeta eren més petits i es trobaven totalment recoberts per la neu caiguda aquell hivern.

Malgrat això, el processat M. U. C. ha declarat que al seu entendre, la pista de l'Hortell es trobava degudament i suficientment senyalitzada per cada costat, amb balises de

color de dificultat numerades i amb el nom de la pista així, com tot al llarg de la pista, amb uns piquets amb uns discs de color taronja, precisant que les balises se situen cada 40 ó 60 metres, i entre dues balises, el que delimita la pista, és la traça de la màquina, essent la zona trepitjada, pista, i la que no ho està, fora pista i aquesta és segons ell, la percepció que ha de tenir l'esquiador, afegint que des de la data de producció dels fets i fins que ell deixà de treballar a l'estació – fa dos anys – no s'havia canviat la senyalització de dita zona, en estimar que és la correcta. La seva declaració ha estat confirmada per la del Director de l'estació al moment dels fets, Sr. J. C. M. D..

De l'informe del Servei de Policia (foli 43) realitzat més d'un any després dels fets - en no haver avisat l'estació d'esquí al servei de Policia com li corresponia en mèrits de l'article 41.1 apartat a) de la Llei relativa a les estacions d'esquí i a les instal·lacions de transport per cable - es desprèn així mateix, que *“el lloc per on va passar en B. B. G. és una illa que divideix o separa la pista de l'Hortell amb la pista de l'Estadi, estant delimitada per la traça de les màquines llevaneus i amb unes balises que delimiten la pista. Aquesta delimitació natural té un fort pendent per la cara contrària per on va entrar l'esquiador i a més és una zona de neu no trepitjada. La zona de l'accident no està delimitada ni acotada amb xarxes de protecció; únicament per balises de delimitació i per la marca que efectuen les llevaneus al trepitjar dita pista.”*

Igualment, de l'acta notarial aportada per la defensa i obrant en autes als folis 416 i ss. n'apareix que el 28 de març del 2016, el Notari personat al lloc constata *“des de diverses perspectives i punts d'observació, que la “illeta” existent – i que apareix en les fotografies a les quals posteriorment es farà referència – entre les dues pistes d'esquí esmentades no es troba senyalitzada per cap balisa ni es troba vallada, en cap punt del seu perímetre, ni hi consta cap indicació en relació a la mateixa. Posteriorment he constatat amb exactitud i precisió la substancial coincidència de la realitat per mi allí observada, amb la reproduïda per les set (7) fotografies que portant cadascuna el segell de la meua Notaria, queden incorporades en set fulls a aquesta matriu”*, obrant les referides fotografies als folis 420 a 426 de les presents actuacions.

CONSIDERANT CINQUÈ : De tot l'exposat, s'ha de concloure una indubtable manca de cura en la senyalització i protecció de la pista, i aquesta manca de curar s'ha de qualificar de greu, doncs els mitjans emprats (balises i neu trepitjada) eren absolutament insuficients i ineficaços, de cara a advertir i protegir l'esquiador del risc existent (un desnivell d'uns 5 metres) doncs la traça de la retrac a la neu podia no apreciar-se segons els canvis de climatologia (vent o boira) i trobant-se les balises situades a cada 40 ó 60 metres, l'esquiador podia òbviament, entre una i altra, penetrar a la illeta, sense ser conscient de l'important desnivell existent a l'altre costat de la mateixa; el mateix podia succeir en dies amb bona visibilitat com el d'autes, en que B. B. G. que no coneixia massa l'estació, passà pel lloc, com ha declarat, sense advertir cap perill, notà una mica de desnivell (probablement la traça de la retrac) i tot seguit efectuà un salt del tot inesperat, caient al buit, des d'una alçada d'uns 5 metres, patint les greus lesions descrites.

Ensems, tot i admetre que s'haguessin posat a la illeta, dos pals negres i grocs com efectivament indica hi havia el testimoni F. G. E. - pals dels quals val a dir, no ha fet menció el processat - la senyalització i protecció de la pista continuaria sent absolutament insuficient per la total inadequació dels mitjans emprats davant l'entitat del perill existent .

Efectivament, ha quedat acreditat en autes que per advertir d'una situació de perill en una pista i protegir a l'esquiador , es disposa de diferents mitjans que l'estació tenia al seu abast (folis 340 i ss) com pancartes avisant de perill, direccionals fluorescents, pals grocs i negres amb cordó delimitant un perill, xarxes delimitant la pista o tancant l'accés a una zona concreta...). No obstant, el processat no acordà que se'n fes ús, quan eren manifestament necessaris, doncs amb els mitjans emprats (balises, traça de neu trepitjada o fins i tot dos pals negres i grocs) no s'advertia ni es protegia, amb suficients garanties a l'esquiador del risc existent, essent així els fets constitutius del delicte menor de lesions per imprudència greu tipificat a l'article 117.1 del Codi Penal, en concórrer tots els elements constitutius del tipus, doncs fou per

causa de la manca de senyalització i protecció adequada de la pista, que B. B. G. patí l'accident descrit i les gravíssimes lesions detallades en l'informe del Servei de Medicina legal i Forense (folis 123 i ss) consistents en fractures del primer metacarpí bilateral i d'ambdós escafoïdes de les mans, així com un traumatisme cervical i lesió medul·lar, amb fractura C5-C4 que li produí tetraplegia per sota de C5.

CONSIDERANT SISÈ : De l'esmentat delictes menor n'és responsable, en concepte d'autor, el processat M. U. C., per la seva participació personal i directa en els fets, de conformitat amb el què disposen els articles 20 i 21 del Codi Penal i no concorren circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, procedeix imposar-li, tenint en compte la gravetat dels fets però també la seva manca d'antecedents i el temps transcorregut d'ençà la data de producció dels mateixos, una pena de vuit mesos de presó condicional, amb un termini de suspensió de la pena de dos anys, sense imposició de multa que l'article 117.1 preveu no com a obligatòria sinó com a alternativa a la presó. Sí que procedeix però, de conformitat amb l'apartat 3 del precitat article i havent-se comès les lesions per imprudència professional, una pena d'inhabilitació pel càrrec de cap de pistes per un període de dos anys.

CONSIDERANT SETÈ : El responsable penalment ho és també civilment per tot el què, de conformitat amb el què disposen els articles 90 i següents del Codi Penal, M. U. C. i solidàriament amb ell la companyia ANDORRANA D'ASSEGURANCES indemnitzaran a B. B. G. en les quantitats següents, acordades de conformitat amb la jurisprudència dels tribunals andorrans (causa DM-664-1/07 entre altres) :

- 385.000 € en concepte de I.P.P (85%).

De l'informe del Servei de Medicina Legal i Forense de constant referència (folis 123 i ss.) se'n desprèn que arrel dels fets d'autes, B. B. G., de només 15 anys d'edat a la data de producció dels fets, patí una tetraplègia per sota de C5, lesió irreversible que implica que ha de desplaçar-se amb cadira elèctrica, que és totalment dependent per la higiene així com per vestir-se i només parcialment independent per l'alimentació

després de les corresponents adequacions mitjançant fèrules específiques, al que cal afegir la necessitat d'una sonda vesical permanent, amb col·lector, d'un ritme intestinal amb laxants i la possibilitat d'erecció sense ejaculació

- 35.000 € en concepte de perjudici estètic (6/7) tenint en compte la joventut del perjudicat i tot el que la incapacitat ans descrita implica també òbviament a nivell d'aparença física.

- 45.000 € en concepte de pretium doloris (7/7) tenint en compte que en ocórrer els fets, B. B. G. va ser d'immediat traslladat de l'Hospital d'Andorra a l'hospital Vall d'Hebron, on quedà ingressat a la unitat de lesionats medul·lars; el 17 de març del 2010 fou intervingut quirúrgicament de la fractura de C5; el 16 d'abril del 2010 fou donat d'alta de dit Hospital i ingressà a l'Institut Guttman on efectuà rehabilitació funcional i teràpia ocupacional, el que comporta un perjudici dolorós molt important.

- 35.000 € en concepte de perjudici de lleure (6/7) ja que arrel de les lesions sofertes, B. B. G. no pot efectuar gairebé cap de les activitats físiques que abans efectuava com l'esquí que ell mateix ha declarat practicava molt assíduament, gaudint, tal i com han confirmat tots els que el van veure esquiar el dia de l'accident, d'un nivell molt elevat.

Així mateix, procedeix efectuar expressa reserva d'accions civils a favor del perjudicat, pel que fa no només a les despeses futures sinó també pel que fa a les despeses ja abonades (mèdiques, farmacèutiques, d'ortopèdia, de fisioteràpia, d'ajuda d'una tercera persona ...) la quantificació i acreditació de les quals no procedirà deixar pel període d'execució de sentència, com demanava la seva representació lletrada, per quant l'article 132 apartat cinquè i sisè del Codi de procediment penal disposa que és en l'escrit de qualificació provisional on s'han d'esmentar les reclamacions civils que s'efectuïn; en casos excepcionals, i quan n'és impossible determinar els quantums, es pot certament deixar aquest extrem pel període d'execució on la responsabilitat civil es fixa de conformitat amb el que disposa l'article 238 i següents del Codi de Procediment penal, però aquest no és el cas d'autes

en que la part perjudicada ha disposat de temps més que suficient per quantificar i acreditar els imports reclamats en concepte de despeses ja abonades.

CONSIDERANT VUITÈ : De conformitat amb les disposicions dels articles 174 i 175 del Codi de Procediment Penal, procedeix igualment imposar al processat el pagament de les despeses processals causades, inclosos honoraris d'Advocat del perjudicat, constituït en acusació particular, a acreditar en període d'execució.

VIST les disposicions legals citades i altres de pertinent aplicació, el Molt Il·lustre Tribunal de Corts,

F A L L E M : que hem de condemnar i condemnem M. U. C., com autor d'un delictes menor de lesions per imprudència greu, no concorrent circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de VUIT MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL, AMB UN TERMINI DE SUSPENSÍÓ DE LA PENA DE DOS ANYS I INHABILITACÍÓ PEL CÀRREC DE CAP DE PISTES PER UN PERÍODE DE DOS ANYS, així com al pagament de les despeses processals causades, inclosos honoraris d'Advocat de l'acusació particular, a acreditar en període d'execució de sentència.

I en concepte de responsabilitat civil, M. U. C. i solidàriament amb ell, la companyia ANDORRANA D'ASSEGURANCES S.A., indemnitzaran a B. B. G. en l'import de CINQ-CENTS MIL EUROS.

Contra aquesta sentència es pot interposar recurs d'apel·lació davant d'aquest Tribunal en el termini de quinze dies següents a la notificació de conformitat amb el què disposen els articles 195, 199 i concordants del Codi de Procediment Penal.

Així per aquesta nostra sentència jutjant, ho pronunciem, manem i signem.